

מ"י 39883/01/19 - עופר זלצמן נגד מדינת ישראל - יאל"כ, להב 433

בית משפט השלום בראשון לציון

מ"י 39883-01-19 מדינת ישראל נ' זלצמן
לפני: כבוד השופט גיא אבנון
המבקש/החשוד: עופר זלצמן
נגד
המשיבה: מדינת ישראל - יאל"כ, להב 433
המבקש: בעצמו
בשם המשיבה: רס"ר לירון גל

החלטה

לפניי בקשת חשוד להורות על איסור פרסום שמו ופרטיו, ולהורות על קיום דיונים, ככל שיתקיימו, בדלתיים סגורות.

רקע - ממעוף הציפור

1. המבקש נעצר ביום 15.1.19 בחשד שעמד בראש מיזם עברייני תוך ביצוע מגוון עבירות הכוללות, בין השאר, הלבנת הון, קשירת קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והפרת זכויות יוצרים. מדובר במי שהפעיל לפי החשד מספר דירות מהן שודרו תכניות טלוויזיה "למנויים", זאת לאורך תקופה ארוכה מבלי שהיו בידיו הזכויות לכך, ותוך פגיעה מתמשכת בקניינם הרוחני של בעלי הזכויות. מעצרו של המבקש הוארך מעת לעת, עד ששוחרר ביום 29.1.19 בתנאים מגבילים, מתוכם נותרו לעת הנוכחית צו איסור יציאה מן הארץ וערבויות.

2. עד כה התנהלו בעניינו של המבקש (וכן בעניינה של רעייתו, החשודה אף היא) דיונים רבים בהליכים שונים ומגוונים, חלק לא מבוטל מהם נפתח ביוזמתו של המבקש. על החלטות רבות של בית המשפט (בעיקרן של מותב זה שהתיק נמצא בטיפול) הוגשו עררים (לעתים מספר עררים נפרדים בגין החלטות שניתנו בגדרי אותו דיון ממש) אשר חלקם נדונו וחלקם ממתנים לדיון, לרבות בקשות שהוגשו לבית המשפט העליון.

3. עתה, בחלוף כשבעה חודשים ממועד מעצרו, ולאחר דיונים רבים שהתנהלו בעניינו בפומבי, מצא המבקש לפנות בבקשה דנן. לא ראיתי לחזור בפירוט על טיעוני הצדדים. בתמצית: לטענת המבקש, מדובר בחקירה פלילית שנולדה כתוצאה מתביעה אזרחית שהוגשה נגדו ונגד רעייתו בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בטענות להפרת זכויות יוצרים ועשיית עושר ולא במשפט (ת"א 63068-07-17). המבקש הביע חששו מכך שאמירות וקביעות בגדרי ההליך הפלילי ישמשו "נשק בידי מבקשו של ההליך האזרחי", זאת מאחר שלדבריו המשיבה משתפת פעולה עם חברת "צ'רלטון" (התובעת בהליך האזרחי, להלן: החברה) ומסייעת לה שלא כדיון, לרבות תוך מסירת מידע מתוך ההליך הפלילי, הגשת דו"חות סודיים כוזבים והסתרת המעורבות של החברה בהליך הפלילי. כן טען המבקש לפגיעה חמורה

עמוד 1

בפרטיותו כתוצאה מפרסום שמו ופרטיו ברבים, וכי הוא עצמו עלול להירתע מלהעיד עדות מלאה וחופשית. המשיבה הפנתה לפרק הזמן הארוך שחלף מאז תחילת הדיונים בעניינו של המבקש, מה שמצדיק לשיטתה דחיית הבקשה על הסף. כן הפנתה לעיקרון פומביות הדיון, כשלטענתה המבקש לא הביא ראיות לביסוס הנזק שנגרם לו, וממילא האינטרס הציבורי גובר על האינטרס הפרטי של המבקש.

ביום 10.10.19 התקיים דיון בבקשה במסגרתו חזר המבקש על עיקרי טענותיו, הפנה חיצים כלפי גורמים שונים הקשורים לשיטתו לחברה ולתביעה האזרחית, וטען כי היעדרות לבקשה תוך איסור פרסום שמו לא תסב נזק כלשהו לציבור או לחקירה. כשהתבקש להצביע על נזק מיוחד שנגרם לו כתוצאה מהפרסום, טען כי בית המשפט המחוזי שדן בהליך האזרחי עלול להיחשף להחלטות בית המשפט בהליך הפלילי, אשר מבוססות כל כולן (לטענת המבקש) על "תיאוריה בלבד". ב"כ המשיבה הפנתה לפרק הזמן הממושך שחלף מאז החלו ההליכים בעניינו של המבקש, תקופה בה התנהלו הדיונים בפומבי מבלי שהועלתה כל טענה בעניין זה. כן טענה כי המבקש לא הצביע על עילה לאסור את פרסום שמו.

לאחר הדיון הגיש המבקש שתי בקשות שנועדו לכאורה לבסס את טענותיו תוך צירוף כתבי טענות מתוך ההליך האזרחי ודו"ח מרשם התאגידים. במסגרת בקשות אלו הפליג המבקש בתיאור ההליך הפגום, עד כדי כך ש"נעשה שימוש לרעה בבית המשפט, ההליך מזוהם מן היסוד, משרת הוא גוף פרטי בכספי משלם המסים" (סעיף 15 לבקשת ההשלמות).

דיון

פומביות הדיון - מסגרת נורמטיבית

4. דומה שהנושא נטחן עד דק בפסיקת בתי המשפט, החל מפסיקה מחייבת של בית המשפט העליון, המשך בהחלטות מנחות של ערכאות הערעור וכלה בהחלטות אינספור של הערכאות הדיוניות. ועם זאת, לא ראיתי להשלים את ההחלטה מבלי להפנות, בקצרה, לתשתית משפטית רלוונטית.

ההכרה בפומביות הדיון כערך חוקתי נגזרת מחופש הביטוי ומזכות הציבור לדעת, שהם חלק מעקרונות העל המאפיינים את בסיס המשטר בחברה דמוקרטית. ראו ע"א 4244/12 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' תת ניצב אפרים ברכה (31/12/2012); ע"א 4963/07 ידיעות אחרונות בע"מ נ' עו"ד פלוני (27/02/2008); ע"פ 11793/05 חברת החדשות הישראלית בע"מ נ' מדינת ישראל (5/4/2006).

5. המבקש ביקש לסמוך את בקשתו על סעיפים 68(ב)(7) ו-70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). למען הנוחות נביא את הסעיפים הרלוונטיים לנגד עינינו. סעיף 68 לחוק בתי המשפט - פומביות הדיון:

"(א) בית משפט ידון בפומבי.

(ב) בית משפט רשאי לדון בענין מסויים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

...

(7) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד

בכלל;"

סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט:

"בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם, לשם מניעת פגיעה בפרטיות של אדם בשל חשיפת מידע רפואי עליו או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם."

המבקש (שאיננו מיוצג) לא הפנה אמנם לסעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט, ואולם סעיף זה עוסק במישרין בעניינו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, ומשכך מצאתי אותו רלוונטי במיוחד לבקשה. הסעיף קובע:

"בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או פרט אחר מפרטי החקירה, אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור ובית המשפט סבר כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום..."

6. על מנת לאסור פרסום שמו של חשוד (לפי סעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט), על בית המשפט להשתכנע בקיומם של שני תנאים מצטברים: האחד - כי עלול להיגרם לחשוד "נזק חמור" כתוצאה מן הפרסום. השני - כי איזון בין האינטרסים המתנגשים מצדיק את מניעת הנזק החמור העלול להיגרם לחשוד על פני העניין הציבורי שבפרסום שמו. ראו, מבין רבים, רע"פ 4898/17 פלוני נ' אגף המכס והמע"מ (2.7.17) (להלן: עניין פלוני). כן ראו (בעניין פלוני) הפנייה להגדרת "נזק חמור" מתוך רע"פ 7276/13 פינטו נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (12.11.13):

"... אין הליך פלילי שלא כרוכה בו מעצם טיבו וטבעו פגיעה בכל מישורי חייו של מי שכנגדו מכוון ההליך הפלילי... לפיכך, על חשוד המבקש לפגוע בעקרון פומביות הדיון על דרך של איסור פרסום שמו, מוטל הנטל להראות כי עלול להיגרם לו "נזק חמור" מהרגיל באם יותר הפרסום - ונטל זה הוא משמעותי וכבד... על החשוד להראות, איפוא, כי באם יותר הפרסום, עלול להיגרם לו, במידה קרובה של וודאות, נזק המתאפיין בחומרה מיוחדת, יוצאת מגדר הרגיל - החורג בחומרתו מהפגיעה הטבעית העלולה להיגרם לכל אדם בעקבות פתיחתה של חקירה פלילית נגדו, והנלוות לה ולקשירתו שמו בה, מעצם טיבו וטבעו של ההליך הפלילי."

7. דינה של הבקשה להידחות על הסף, ולו בשל פרק הזמן הממושך (מעל 7 חודשים) שחלף מאז מעצרו של המבקש והדיונים הרבים שהתקיימו עד כה בעניינו בפומבי, בבקשות רבות שחלקן הוגש מטעמו של המבקש וביוזמתו, מבלי שהועלתה (באיזו מהבקשות ובאיזו מהערכאות) טענה בדבר נזק שיגרם למבקש כתוצאה מפרסום שמו ברבים. במובן זה, אף אילו הצביע המבקש על טענה בעלת משקל להצדקת בקשתו (ולא כך הדבר), הרי ש"הסוסים ברחו מן האורווה" באופן שמייתר לחלוטין כל אפשרות להיעתר לבקשה. הדיונים התקיימו בפומבי, שמו של המבקש פורסם ברבים, ואין עוד משמעות כלשהי לסעד המבוקש.

8. דינה של הבקשה להידחות אף לגופה. פרט לאמירות כלליות שאינן מגובות בתשתית ראייתית, לא הצביע המבקש על כך שהמשך ניהול ההליכים בעניינו בפומבי עלול להרתיע עד (לטענתו - אותו עצמו) מלהעיד באופן חופשי, לא הצביע על "נזק חמור" (כהגדרתו בפסיקה) שעלול להיגרם לו כתוצאה מהמשך פרסום שמו ברבים, וודאי שלא הצביע על נזק בעל עוצמה כה רבה עד שהוא גובר על האינטרס הציבורי בדבר פומביות הדיון. אוסיף כי המבקש לא טען לשינוי נסיבות כלשהו המצדיק לאסור עתה פרסום, בחלוף פרק זמן ממושך מאז מעצרו ובהינתן הדיונים הרבים שהתקיימו עד כה בפומבי והחלטות שפורסמו ברבים.

9. בטרם סיום: הבקשה דנן, ודאי בהצטרפותה להליכי סרק קודמים שיזם המבקש, עשויה להיחשב כניצול לרעה של הליכי משפט תוך השחתת זמנם של בית המשפט ושל המשיבה. הגם שאנו מצויים בגדרו של הליך פלילי, הפסיקה הכירה בכך שבמקרים חריגים ניתן לחייב בעלי דין (ובכלל זה חשודים בהליכי חקירה ואף את המדינה עצמה) בהוצאות בגין התנהלותם. במקרה דנן מצאתי להסתפק בהתראה, אך לא לעולם חוסן.

10. הבקשה נדחית. ההחלטה מותרת בפרסום, וכך גם פרוטוקול הדיון (שהתנהל בפומבי) וכתבי הטענות הרלוונטיים.

ניתנה היום, כ"א תשרי תש"פ, 20 אוקטובר 2019, בהיעדר הצדדים ותישלח אליהם.